

Rigsdagstidende.

1851. Forhandlingerne paa Folkethinget. № 39.

Tredie Session.

13de Møde.

Tirsdagen den 28de October.

(Forts.)

Mosenorn (forts.): Med Hensyn til Grundloven har dette Spørgsmaal været behandlet og debatteret og har fundet sin Afgjorelse; hvorfor kan man nu ikke søge at bringe det til en foreløbig Afgjorelse med Hensyn til Communalloven? Jeg indseer meget godt de Grunde, der tale derfor, men jeg troer ogsaa, at der er en heel Deel, som taler for det Modsatte, jeg troer, at den Forbring, som mit Lovforslag i Analogie med Grundloven har opstillet, af 30 Aars Alderen har meget stor Betydning; for mig staaer den som havende en noget større Betydning, end en lille Censur vilde have, og jeg troer heller ingenlunde, at den i de fleste Tilfælde vil søles trykkende, navnlig naar man vil bibeholde den anden Bestemmelse i Udkastet, som har overordentligt Meget for sig, nemlig visse Aars fast Ophold i Communen, forinden at den Valgbarhed, som der er Spørgsmaal om, indtræder, thi det staaer som en Valgbarhedsbetingelse. Naar man vil bibeholde saaledes visse Aar, da vil Vedkommende i Almindelighed have opnaaet den samme Alder, som udfordres til at være Valger, førend der kan blive Spørgsmaal om hans Valgbarhed, og det kan visselig ikke være ham af nogen Interesse blot at have Valgret; det, der kan være af Betydning for ham og Communen, er Valgbarhedsretten, thi det skulde kun være saadan en enkelt Mand, som særdeles egner sig til at bruges i Communens Anliggender, som man maatte beklage, at man ikke kunde benytte, førend han havde opnaaet det 25de Aar, og hvorfor Grundloven indrømmer en Undtagelse i saa Henseende. Jeg har heller ikke fundet Anledning til at overføre denne Undtagelse i Lovudkastet,

men, hvis man derpaa skulde lægge Vægt, var det jo Noget, som meget godt kunde gøres, uden ellers at forandre det hele System med Hensyn til Valget. Det er derimod høist urigtigt at sige, at Valgretten i og for sig ikke har nogen stor Betydning, fordi man har et dobbelt Raad; det er netop paa alle Steder, hvor man har større og mindre Raad, det Sædvanlige, at det folkelige Valg skeer umiddelbart til det større Raad, og saa vælger det større Raad det mindre, men derfor har det første Valg ingenlunde en ringe Betydning; thi det er et aldeles feilagtigt Begreb, at paastaae, at det større Raad er underordnet det mindre; thi det større Raads Samtykke fordres jo i alle væsentlige Tilfælde. Man kan tværtimod betragte det mindre Raad som en Delegation af det større Raad, og jeg troer, at det er hensigtsmæssigt, at lade det mindre Raad vælges af det større, netop for at der kan bevares den Overensstemmelse mellem begges Anskuelser, som er saa ønskelig i en Communalforvaltning. Saaledes vil det mindre Raad komme til at udgaae af det større, og det vil derfor realisere de samme Anskuelser, som herske i det større, og Valgretten vil, uagtet der kun vælges umiddelbart til det større Raad, saaledes beholde sin store Betydning. Ligesaa besynderligt er det, at man siger, skjøndt jeg ikke skal opholde mig længe derved, at Formanden faaer en saa overordentlig Myndighed, da han i alle Tilfælde vil komme til at bukke under for Communalraadets Majoritet. Saa snart der er Meningsforskjellighed mellem ham og de Medlemmer, der ere valgte ved Communevalgene, saa vil han ikke kunne sætte Noget igjennem. Han vil altsaa kun have den ledende Bestyrelse og ingenlunde have en afgjørende Magt i de communale Anliggender. Svørigt indrømmer jeg meget gjerne, at der kan være